

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ ЛІСІВ В ФІЛІЇ «ПОЛТАВСЬКЕ ЛГ» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Чоботар В.О., гр. 205-22м-03

Науковий керівник – ст. викладач **А.В. Гармаш**
Державний біотехнологічний університет

На території філії «Полтавське лісове господарство» було виділено 27 типів лісу, п'ять з яких є переважаючими. Найбільш поширеними є вологі субори (32,2 %), вологі кленово-липові діброви (17,4 %). Головними породами є сосна звичайна, дуб звичайний, меншою часткою представлені ясен звичайний, береза повисла, вільха чорна та осика. Переважна більшість насаджень є штучними деревостанами (94 %), сприяння природному поновленню не проводиться, згідно лісовпорядним матеріалам, тому кількість природних деревостанів низька, переважно природно відновлюються м'яколистяні породи. Враховуючи велику кількість сухостійних і пошкоджених дерев, варто використовувати природне поновлення для покращення стійкості насаджень та як допоміжний матеріал для створення лісових культур.

Насадження є переважно продуктивними, середній клас бонітету становить І,3. Продуктивність дубових деревостанів є найвищою серед переважаючих деревних порід – І,2 (таблиця 1).

Таблиця 1

Продуктивність переважаючих порід у найпоширеніших типах лісу
згідно бонітетів

Переважаюча порода	Типи лісу				
	A ₂ C	B ₂ dC	C ₂ ldC	D ₁ клД	D ₂ клД
Сосна звичайна	I,2	I,1	II,1	I,2	I,4
Дуб звичайний	-	I,4	I,2	I,1	I
Береза повисла	II,1	I,1	I,3	II,2	III
Ясен звичайний	-	-	II,1	I,8	II,2

Найвищу продуктивність серед хвойних насаджень показують насадження сосни звичайної І, 4, зниження продуктивності також пов'язане з розповсюдженням кореневої губки.

Вікова структура лісів вирізняється нерівномірним представленням площ у вікових групах. Найбільша кількість ділянок середньовікових насаджень – 62 %. Частка деревостанів молодняків, стиглих та перестійних категорій насаджень менш значна – 23 % та 15 % відповідно. Проте лісгосп

поступово збільшує площі посадок лісових культур, на даний момент велика кількість ще не переведена в площі вкриті лісовою рослинністю, але це стосується в основному дуба звичайного, площа посадок сосни звичайної залишається на низькому рівні, а загальна площа соснових насаджень зменшується. Зниження площ стиглих лісів пов'язане з проведеними рубками головного користування.

Не всі ділянки на території лісгоспу є високобонітетними, навіть присутні ділянки з бонітетом V і нижче, це пов'язано з всиханням насаджень, пошкодженням дикими тваринами, невідповідністю типам зростання та незадовільним процесом лісовідновлення. Останнім часом соснові насадження дуже широко вражаються кореневою губкою та сосновим пильщиком, що призводить до всихання та зниження продуктивності.

Досліджуючи запаси в найпоширеніших типах лісу відповідно до головних порід, було встановлено, що найпродуктивнішим є дуб звичайний – 352 м³, найбільші показники були виявлені в свіжому кленово-липовому груді 391 м³ та найменші в вологому дубово-сосновому суборі, що відповідає типам умов місцезростань даної породи. Найнижчі показники запасу в берези повислої – 256 м³, незважаючи на найширший екологічний ареал розповсюдження, найбільші показники запасів приурочені до соснових місцезростань (таблиця 2). Сосна звичайна також має широкий ареал розповсюдження, її запаси трохи нижчі за дуба, всього 293 м³.

Таблиця 2

Продуктивність переважаючих порід у найпоширеніших типах лісу згідно запасів

Переважаюча порода	Тип лісу				
	A ₂ C	B ₂ дC	C ₂ лдC	D ₁ клД	D ₂ клД
Сосна звичайна	298	329	241	312	287
Дуб звичайний	-	305	353	358	391
Береза повисла	237	294	278	245	226
Ясен звичайний	-	-	244	285	258

Після проведених досліджень на території філії «Полтавське лісове господарство» можна сказати, що продуктивність насаджень не є оптимальною і її можна збільшити. Наприклад, за рахунок більш ефективного використання природних умов, покращення вікової структури, застосування доцільних лісгосподарських заходів, сприяння природному поновленню, хоча б на ділянках де були проведені вибіркові санітарні рубання. Лісгосп наразі збільшує площі молодняків, але цього не достатньо.